

**ПРОЕКТ ЄС ТАСІС “НАДАННЯ ПІДТРИМКИ МАЛИМ
І СЕРЕДНІМ ПІДПРИЄМСТВАМ НА СЕЛІ”**

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
“ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ”**

КРЕДИТУВАННЯ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

**Збірник рекомендацій
для кредитних спілок
Частина 2**

За редакцією М.Я. Дем'яненка

Київ «Знання Прес» 2006

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»

ПРОЕКТ ЄС-ТАСІС «НАДАННЯ ПІДТРИМКИ МАЛИМ
І СЕРЕДНІМ ПІДПРИЄМСТВАМ НА СЕЛІ»

КРЕДИТУВАННЯ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Збірник
рекомендацій
для кредитних
спілок
Частина 2

За редакцією М.Я. Дем'яненка

Київ

“Знання-Прес”

2006

УДК 334.732:631.115.8(083.13)

Видано за підтримки проекту ЄС-TACIS «Надання підтримки малим і середнім підприємствам на селі».

Рекомендовано до друку вченою радою ІНЦ «Інститут аграрної економіки»; протокол № 5 від 7 червня 2005 р.

К79 Кредитування у сільській місцевості: 36 рекомендацій для кредитних спілок / Міністерство аграрної політики України; Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»; Проект ЄС-TACIS «Надання підтримки малим і середнім підприємствам на селі». - Ч. 2 / В.М. Алексійчук, В.В. Гончаренко, І.В. Гринюк, М.М. Дученко, П.М. Еріксен, Г.Д. Зуб, Н.А. Павлюк, М.І. Тарасова, В.А. Ярунічев / За редакцією М.Я. Дем'яненка / - К.: Знання-Прес, 2006.- 203 с.

ISBN 966-311-006-6

ISBN 966-311-046-5 (Ч.2)

У збірнику надаються практичні рекомендації кредитним спілкам щодо здійснення кредитування у сільській місцевості, розглядаються різні методи кредитування, зокрема, бізнес-кредитування, що базується на аналізі руху грошових коштів, і мікрокредитування. Крім того, наводяться спеціально розроблені для застосування кредитними спілками форми різних документів, які використовуються в процесі кредитування.

УДК 334.732:631.115.8(083.13)

ISBN 966-311-006-6

ISBN 966-311-046-5 (Ч. 2)

© Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», 2006
Проект ЄС-TACIS «Надання підтримки малим і середнім підприємствам на селі», 2006

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ.....	8
РОЗДІЛ 2. МІКРОКРЕДИТУВАННЯ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ.....	18
2.1. Особливості мікрокредитування в сільській місцевості..	18
2.2. Індивідуальне сільське мікрокредитування.....	27
2.3. Мікрокредитування шляхом створення “сільських кас”..	32
2.4. Мікрокредитування груп фінансової солідарності.....	34
РОЗДІЛ 3. БІЗНЕС-КРЕДИТУВАННЯ, ЩО БАЗУЄТЬСЯ НА АНАЛІЗІ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ.....	51
3.1. Загальні підходи до бізнес-кредитування. Метод «п’ять С»..	51
3.2. Попередній відбір – форма Б1.....	58
3.3. Детальна анкета на отримання бізнес-кредиту – форма Б2..	59
3.4. Звіт кредитного інспектора для прийняття рішення кредитним комітетом – форма Б3.....	62
РОЗДІЛ 4. ОКРЕМІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ВІДНОСИНАХ МІЖ КРЕДИТНОЮ СПІЛКОЮ ТА ПОЗИЧАЛЬНИКАМИ.....	74
4.1. Загальні вимоги до позичальників.....	74
4.2. Умови, терміни та схеми погашення кредиту.....	80
4.3. Розмір кредиту.....	81
4.4. Процентна ставка.....	81
4.5. Стимул швидкого погашення.....	82
4.6. Моніторинг кредитної діяльності в КС.....	84
4.7. Рішення про встановлення обмеження на максимальну суму кредитів, що надаються членам КС.....	88

4.8. Вимоги щодо концентрації кредитів і застосування застави, встановлені регулятивним органом	88
4.9. Застосування застави при наданні кредиту.....	89
4.10. Кредитна справа.....	96
4.11. Право підпису в КС	99
4.12. Кредити виборним органам, членам правління або кредитного комітету.....	99

РОЗДІЛ 5. ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ, ПОТРІБНІ ДЛЯ ОЦІНКИ КРЕДИТНОЇ ЗАЯВКИ.....

100

5.1. Бенчмаркінг у кредитному процесі	100
5.2. Сезонність фермерського виробництва в Україні.....	107
5.3. Ринок для продукції фермерських та селянських господарств.....	108
5.4. Кредитний аналіз фермерських господарств.....	109

ДОДАТКИ .....

132

1. Форми, що застосовуються при мікрокредитуванні ...	132
1.1. Мікрокредитування за технологією «сільської каси»	132
2. Форми для кредитування на основі аналізу руху грошових коштів	136
2.1. Попередня скринінгова форма – Б1.....	136
2.2. Детальна заявка – форма Б2	137
2.3. Кредитний звіт для ухвалення кредитного рішення (форма Б3)	146
3. Приклад кредитування приватного підприємця на основі аналізу руху грошових коштів	155
4. Форма для кредитної угоди	177
4.1. Застава	179
5. Форма для контролю за використанням кредитних коштів	180
6. Правові основи застосування застави	181